

DR. GALAMBOS KÁROLY ÜGYVÉDI IRODA (ny.sz: 3547)

képviselőként eljár:

dr. Galambos Károly ügyvéd, a Budapesti Ügyvédi Kamara tagja

kamarai azonosítószám: 18925
Székhelye: 1054 Budapest, Alkotmány u. 4. I/105.
Levélcím: 1366 Budapest 5. Pf.:35
Telefon/fax: 06-20-289-6384/36-1-239-1855
E-mail címe: galambosugyved@gmail.com

Tárgy: **Indítvány kiegészítése a IV/1657-1/2017. sz. főtitkári felhívásra.**

Alkotmánybíróságnak

Dr. Bitskey Botond úrnak,
főtitkár

1015 Budapest,
Donáti u. 35-45.
Levélcím: 1535 Budapest, Pf: 773

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1657-1/2017. jav. 5
Érkezett:	2017 OKT 03 IV/1657-2/2017
Példány:	1 Kezelőiroda
Melléklet:	db

Tisztelt Főtitkár úr!

A fenti számú 2017. augusztus 16-án kelt fenti számú felhívására hivatkozva Főtitkár úr felhívására [REDACTED] indítványozók képviselőként a Kúria Kpkf. 37.347/2017/3. sorszámú végzése és a Budapest Főváros Közgyűlése 235/2017. (IV.5) Föv. Kgy határozata ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványt az alábbiakkal egészítem ki:

1) Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27.§-a alapján és az Abtv. 52. § (1) bekezdése beidézésével Főtitkár úr a felszólító levelében kifejtette, miszerint a beadványom nem tartalmaz jogilag értékelhető érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a hivatkozott bírói döntések (jelen esetben egy bírói döntésről van szó), miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Felhívta a figyelmet arra, hogy az indokolásnak célszerű kiterjednie az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott valamennyi rendelkezésére, illetve arra, hogy azokat miért és mennyiben sértik a megtámadott bírói döntések (helyesen a Kúria által hozott egyetlen bírói döntés).

Az indítványom közvetlen alkotmányellenességére vonatkozó részével kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az alkotmánybíróság eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia. Az Abtv. 52. § (6) bekezdése értelmében az indítvány mellékleteként meg kell küldeni az Alkotmánybíróság részére azokat a dokumentumokat, amelyek az indítványban foglaltakat igazolják. Az indítványban nem igazolta kellő mértékben - ügyfelei - indítványozói jogosultságát. Minderre tekintettel szíveskedjék igazolni érintettségüket az alkotmányjogi panasszal érintett ügyben.

Végezetül Főtitkár úr 30 napos határidőt biztosítva az Abtv. 55. § (3) bekezdése alapján felhívott az indítvány kiegészítésére, a jelzett hiányosságok pótlására. Felhívta továbbá a figyelmemet arra, hogy az alkotmányjogi panasz alapján az érdemi alkotmánybíróági eljárás megindítására csak akkor van lehetőség, ha a hiánypótlás maradéktalanul megfelel az Abtv. 27.§-a, valamint az 52. § (1) és (4) bekezdésében foglaltaknak.

2) Főtitkár úr által felhívott Abtv.-be foglalt törvényi rendelkezések az alábbiakat tartalmazzák:

Abtv. 27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Abtv. 52. § (1) Az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.

[...]

(4) Az alkotmánybíróági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.

[...]

(6) Az indítvány mellékleteként meg kell küldeni az Alkotmánybíróság részére azokat a dokumentumokat, amelyek az indítványban foglaltakat igazolják.

Abtv. 55.§ (3) Ha az indítvány az e törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek nem felel meg, a főtitkár hiánypótlásra hívja fel az indítványozót, aki annak harminc napon belül köteles eleget tenni. Ha az indítványozó a hiánypótlási felhívásnak határidőben nem, vagy ismételen hiányosan tesz eleget, az indítvány érdemi vizsgálatára nem kerül sor.

3) Elsősorban jelzem, hogy az Abtv. 27.§-a nem tartalmazza, hogy az abban foglalt bírói döntés meghozatala iránti bírósági eljárást annak az indítványozónak kell (kellett volna) megindítani, aki az alkotmányjogi panaszindítványt előterjeszti. Különösen igaz ez a választási (népszavazási) ügyekben irányadó bírósági határozatokra, amelyet a kezdeményező felektől függetlenül, bármely választópolgár jogosult kezdeményezni. [Lásd a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) XII. fejezet „Jogorvoslat” rendelkezéseit (különösen a 221-222 és 233. §-át.)]

A bíróságok szervezeteiről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz) 6. §-a szerint: *A bíróság határozata mindenkire kötelező, ideértve azt is, ha a bíróság valamely ügyben hatáskörét vagy ennek hiányát állapítja meg.*

Erre tekintettel a Kúria a Kpkf. IV. 37.347/2017/3. sorszámú végzése **az indítványozókra is kötelező rendelkezést tartalmaz, amely abban nyilvánul meg, hogy helyben hagyta a Fővárosi Közgyűlés 235/2017.(IV.5.) Főv. Kgy. azon határozatát, amelyben a Közgyűlés nem rendelte el az „Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros Önkormányzata vonja vissza a 2024. évi nyári olimpia és paralimpiai játékok megrendezésére irányuló pályázatát?” kérdésről szóló fővárosi szintű helyi népszavazást.**

Indítványozók álláspontja szerint ahhoz, hogy mint (fővárosi) választópolgárok az alapjoguk megsértését az Alkotmánybírósághoz indítvány benyújtásával kifogásolják, nem szükséges részt venniük sem nekik, sem pedig a többi fővárosi választópolgárnak személy szerint a Kúria előtti bírósági eljárás kezdeményezésében. Különösen arra tekintettel, hogy ■■■ választópolgár, kérelmező a Közgyűlés határozatát a Kúria előtt megtámadta. Mivel azonban a Kúria határozata az indítványozók alapjogát érinti, indítványozók a bírósági határozat megsemmisítése érdekében **indítványukat elsődlegesen az Abtv. 27.§ (1) bekezdés a)-b) pontja alapján terjesztik elő.** Indítványozók szerint ezen a jogcímen alkotmányjogi panasz előterjesztését nem zárja ki, hogy a vonatkozó jogorvoslatot nem az indítványozók, hanem – a választási jogorvoslati eljárás sajátosságaira tekintettel - egy másik választópolgár merítette ki, ugyanakkor a Kúria végzése ellen nincs lehetőség jogorvoslat benyújtására.

Mivel az indítványozók részére sem a Fővárosi Közgyűlés 235/2017. sz. határozat sem pedig a Kúria Kpkf. IV. 37.347/2017/3. sorszámú végzése nem került közlésre, így indítványozók kérik, hogy Tisztelt Alkotmánybíróság az Abtv. 30. § (2) bekezdése alapján az indítványt határidőben előterjesztettnek szíveskedjék tekinteni, illetve az Abtv. 30. § (4) bekezdése alapján – mivel az indítványozók alapjogi sérelme a Kúria helybenhagyó végzésével **2017. május 23-án következett be**, és ehhez képest az indítvány 180 napon belül került előterjesztésre a 2017. július 26. napján kelt és **2017. augusztus 2-án postára adott indítványban** – az indítványt nyilvántartásba venni és befogadni szíveskedjék.

Indítványozók e tekintetben hivatkoznak a 2017. július 26-án kelt indítványuk 1) pontjában kifejtettekkel összefüggésben [2. oldal (3) bekezdés] a **6/2017. (III. 10.) AB határozatban** foglaltakra is {Lásd különösen a [15]-[40] hasábkokat} amely a következő döntést tartalmazza: *„Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését sértő, mulasztásban megnyilvánuló alaptörvényellenes helyzet áll fenn annak következtében, hogy a törvényalkotó a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvényben nem alkotta meg azokat a szabályokat, amelyek biztosítják, hogy a másodfokú választási bizottság és a felülvizsgálati bíróság közölje a határozatát mindazokkal, akikre a választási jogorvoslati eljárás során hozott határozat rendelkezést tartalmaz. Az Alkotmánybíróság ezért felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotási feladatának 2017. június 30-ig tegyen eleget.*

Indítványozóknak nincs tudomásuk arról, hogy az Országgyűlés eleget tett volna jogalkotási feladatának.

4) Indítványozók kérelmüket nemcsak az Alaptörvény 27. § (1) bekezdése alapján, hanem az Abtv. 26.§ (1) bekezdés és a 26. § (2) bekezdése alapján is előterjesztik, illetve azt kiegészítik.

Ennek indoka az, hogy **Alaptörvény ellenesnek tartják a Nsztv. 58.§ (3) bekezdését és 61. § (3) bekezdését.**

Erre tekintettel kérik az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja és 26.§ (1) bekezdése alapján az Nsztv. 58.§ (3) bekezdésének és 61. § (3) bekezdésének megsemmisítését, amely szöveg a következő:

Nsztv. 58. (3) Az (1) bekezdésben meghatározott eljárásban a törvényszék a határozat eredményében csak akkor folytat vizsgálatot, ha az aláírásgyűjtő ív hitelesítése és a helyi népszavazás elrendelése között a körülményekben olyan lényeges változás következett be, amelyet a kérdés hitelesítéséről, vagy az azzal szembeni felülvizsgálati kérelemről hozott döntés

során a helyi választási bizottság, illetve az 57. § szerinti eljárásban a törvényszék nem vehetett figyelembe, és a döntést érdemben befolyásolhatja. A törvényszék nem vizsgálja érdemben azt a felülvizsgálati kérelmet, amelyben a kérelmező a kérdés tartalmát illető, valamint a hitelesítéssel összefüggő alkotmányossági aggályokra hivatkozik.

Nsztv. 61.§ (3) Az e fejezetben a törvényszék számára megállapított hatáskört a Kúria gyakorolja.

a) Az egyik indok, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja és 26. § (2) bekezdése alapján arra tekintettel kéri indítványozók az Nsztv. 58.§ (3) bekezdésének megsemmisítését, hogy – a Kúria jogerős végzése indokolása szerint: a Fővárosi Közgyűlés is jogosult volt ezen törvényi rendelkezés alkalmazására, holott ezzel szemben áll: az Nsztv. 58. § (3) bekezdése kifejezetten a „törvényszék” hatáskörének gyakorlása (azaz a bírósági felülvizsgálat) folytán teszi lehetővé az Nsztv. 58.§ (3) bekezdésének alkalmazását.

Indítványozók szerint az Nsztv. 58. § (3) bekezdése sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdés, (3)-(4) bekezdését, mivel szükségtelenül és indokolatlanul – az I. cikk (2)-(3) bekezdésébe ütköző módon – korlátozza **a polgároknak az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt helyi népszavazáshoz való jogát.**

A jogi norma nem felel meg átláthatóság és a konkrétság követelményének, mivel parttalan mérlegelési jogot biztosít a bíróságnak, amely azzal a veszéllyel jár(hat), hogy a bíróság mentesül az Alaptörvény 26.§ (1) bekezdésében foglalt törvényi kötöttség alól, és teljesen diszkrecionális jogkörében – a nép közvetlen hatalomgyakorlási jogát elvonva, azzal szemben – hozhatja meg a népszavazás elrendelése vagy elutasítása tárgyában a felülvizsgálati határozatát.

Az a jelenlegi normaszöveg, miszerint: „a körülményekben olyan lényeges változás következett be, amelyet a kérdés hitelesítéséről, vagy az azzal szembeni felülvizsgálati kérelemtől hozott döntés során a helyi választási bizottság, illetve az 57. § szerinti eljárásban a törvényszék nem vehetett figyelembe, és a döntést érdemben befolyásolhatja” nem alkalmas tehát arra, hogy a közvetlen hatalomgyakorlás számára előre látható, ellenőrizhető, adott esetben eljárási cselekvést is lehetővé tevő, kiszámítható következményeket jelentsen a közvetlen hatalomgyakorlás körében a nép számára.

A közvetlen hatalomgyakorlás garanciájának tehát egyedül, illetve kizárólagosan nem felelhet meg a bírói út, **hanem a törvényhozónak sarkalatos törvényben foglaltak szerint kell meghatározni azokat az eseteket, feltételeket, körülményeket,** amelyek zsinórmértékül szolgálhatnak arra, hogy az Nsztv. alapján elfogadott, és kellő számú választópolgári aláírással alátámasztott kérdésben helyi népszavazás elrendelését az önkormányzati képviseleti hatalom, illetve a bíróság megakadályozhassa!

Az a körülmény, hogy az Nsztv. 58.§ (3) bekezdése a kérdés hitelesítés és a népszavazás elrendelése között a körülményekben való lényeges változás kritériumait (amelyet választási bizottságnak a kérdés hitelesítése kapcsán és azzal összefüggésben hozott nem vehetett figyelembe és a döntést érdemben befolyásolhatja) nem határozza meg, sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, mivel az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt indítványozókat megillető alapjog érvényesülése értelmében - a helyi népszavazáson való részvételi jognak az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerinti állam

által való biztosítása felelőssége körében - ezt törvényben kellett volna meghatározni. Ennek elmulasztása is Alaptörvény ellenes.

E körben indítványozók utalnak a 2017. július 26. napján kelt, eljárást megindító indítványban hivatkozott Nemzeti hitvallásban foglaltakra is.

Az Alaptörvény R. cikk (2)-(3) bekezdésében foglaltakat és az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglaltakat - az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglaltak szerinti kötelezettsége körében - mivel sem a Fővárosi Közgyűlés, sem pedig a Kúria nem vette figyelembe, az alkalmazott Nsztv. 58.§ (3) bekezdése és a hozott határozatok sértik az indítványozóknak az Alaptörvény XXIV. cikk (a Közgyűlési határozat) és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti (bíróági eljárás) tisztességes eljáráshoz való jogát.

A tisztességes és igazságos eljáráshoz való, Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jog megsértését az idézte elő, hogy a Fővárosi Közgyűlés előtt az Nsztv. 34. § (2) bekezdése alapján **csak olyan előterjesztést lehetett volna a közgyűlés elé terjeszteni, amely a helyi népszavazást elrendeli, tekintettel arra, hogy a törvény 34. § (2) bekezdése erről rendelkezik. Az a körülmény, hogy nem ilyen határozati javaslat került előterjesztésre és közgyűlésen szavazásra, már önmában sérti indítványozóknak a nem részrehajló és tisztességes eljáráshoz való jogát.** A Möt. 81. § (1) bekezdése értelmében a jegyzőnek ezt jeleznie kellett volna a közgyűlésnek, ha döntésük jogszabálysértő.

Indítványozók álláspontja szerint a Fővárosi Közgyűlésre nem vonatkozik az Nsztv. 58.§ (3) bekezdésében foglalt körülmények lényeges változásának bekövetkezésére történő hivatkozás, amely alapján a 34. § (2) bekezdésében foglalt kötelezően elrendelendő helyi népszavazást mellőzni lehetne ezen okból.

Indítványozók álláspontja szerint az Nsztv. 34. § (2) bekezdése szerint, a népszavazás elrendelése esetén benyújtott jogorvoslatban hivatkozhatott volna a bírósághoz forduló személy, hogy az Nsztv. 58.§ (3) bekezdésében foglalt *„körülményekben olyan lényeges változás következett be, amelyet kérdés hitelesítésénél és annak felülvizsgálat során a választási bizottság, illetve bíróság nem vehetett figyelembe és a döntést érdemben befolyásolhatja.”*

Tisztességtelen eljárást folytatott le a Fővárosi Közgyűlés és a Kúria azzal, hogy a Fővárosi Közgyűlés a döntését a jogszabályba, és Alaptörvénybe ütközően megfordította és a Kúria előtti eljárásban - a részletes indokolást nem tartalmazó határozattal szemben - választópolgárt terhelte jogorvoslata keretében annak vitatása, hogy miért nem helytálló a közgyűlés határozata. Ezzel szemben a népszavazás elrendeléséről szóló határozat esetében - amelynek minden feltétele törvényesen fennállt - a jogorvoslatot előterjesztőt terhelte volna az Alaptörvény szerint az a kötelezettség, hogy az 58.§ (3) bekezdésében foglalt körülményeket kifejtse.

A bizonyítás megfordításának tisztességtelenségét a Kúriának észlelnie kellett volna és - a Kaposvári Törvényszék 20. Pk. 21.627/2016/2. sorszámú határozatában foglaltakat is figyelembe véve - az Nsztv. 58.§ (4) bekezdése alapján a Fővárosi Közgyűlés 235/2017. sz. határozatot a Kúriának meg kellett volna semmisítenie és új határozat hozatalára kellett volna köteleznie.

Ennek elmulasztása a **20/2017.(VI.30) AB határozatban** foglaltakra tekintettel is Alaptörvény ellenes, mert **a kötelezően alkalmazandó törvényi rendelkezés nem alkalmazása sérti a tisztességes és pártatlan bíróági eljáráshoz való jogot.**

A nem részrehajló, tisztességes (képviselő-testületi) eljáráshoz való jogot ennek megfelelően az is sérti, hogy a Fővárosi Közgyűlés már az előtte levő eljárásban alkalmazta az Nsztv. 58. §

(3) bekezdésében foglalt „**körülmények lényeges változására vonatkozó**” clauzulát, amelynek alkalmazása csak – a törvény szövegéből következően a Kúrai végzésében foglaltakkal szemben – a bírósági eljárásban volt lehetséges. A Fővárosi Közgyűlés ugyanis a határozata meghozatalánál nem vizsgálhatott más körülményt, mint az Nsztv. 34. § (2) bekezdésében foglalt feltételeket, így a helyi népszavazást el kellett volna rendelnie.

Megjegyzendő: indítványozók álláspontja szerint a Fővárosi Közgyűlés határozat azért sem tekinthető tisztességesnek, mert ha közgyűlés úgy tekintette, hogy alkalmazhatja az Nsztv. 58. § (3) bekezdését, ebben az esetben a határozatát az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint a tényállás megállapításával és bizonyítékok előterjesztésével meg kellett volna indokolnia.

Indítványozók álláspontja szerint e tekintetben a Kúria megalapozatlanul alkalmazta az Alaptörvény 28.cikkében foglalt értelmezési szabály kapcsán és fejtette ki azt, miszerint „*a józan észnek ellentmond az jogszabály-értelmezés, amely szerint hiába vonja vissza az olimpiai pályázatát a főváros, a népszavazást arról, hogy a főváros vonja vissza az olimpiai pályázatát, mégis el kell rendelni.*”

E tekintetben a Kúriának a jogszabály szövegét kellett volna értelmeznie, és nem helyi népszavazási eljárásban szereplő kezdeményező és a Fővárosi Közgyűlés, mint kötelezett által elérti kívánt célokat. **A jogszabály szövege pedig nem hagy kétséget a felől, hogy az összegyűjtött aláírások esetén a helyi népszavazást el kell rendelni.** Nincs olyan törvényi rendelkezés, amelyet a Közgyűlésnek - ennek kapcsán - értelmeznie kellett vagy lehetett volna! A Kúriának ■■■■■ felülvizsgálati kérelme folytán azt kellett volna megvizsgálnia, hogy a törvénynek megfelelő határozatot hozott-e a Fővárosi Közgyűlés. Mivel a Fővárosi Közgyűlés nem rendelte el a helyi népszavazást és a határozat ténybeli és jog indokolást nem tartalmaz – bár utal arra, miszerint „*a népszavazással elérni kívánt cél már teljes mértékben megvalósult*” – a Kúriának a Fővárosi Közgyűlés határozatát meg kellett volna semmisítenie és új eljárásra kellett volna köteleznie.

Mintha a döntést hozó szervezetek elfelejtették volna, hogy a népszavazás az egy választás az „igen” és a „nem” között, ezért **a népszavazással elérni kívánt cél, nem a kötelezett szervnek a népszavazás „igen” többségi válasz esetére kialakított cselekvéssel következik be, hanem azzal, hogy a nép a kérdésben hogyan dönt(ött)!** Eltérő értelmezés alapján a népszavazás, illetve azon való részvételhez való jog csak fikció marad, mivel csak „orientáló eszközként” fejthet ki hatást egyes döntések meghozatalára vagy – népszavazás hiányában nem feltétlen a társadalom többségi akaratának megfelelő – cselekvésre.

A határozat indokolást mivel nem tartalmaz, ez is sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Ennek hiányában a Kúriának nem volt mit felülvizsgálnia, mivel a közgyűlés határozatából nem lehetett megállapítani, hogy „*a fővárosi szintű helyi népszavazást nem rendeli el.*” határozat esetében a „*a körülmények lényeges változására vonatkozó feltételt milyen tények támasztották alá, és a jogorvoslatot előterjesztőt milyen bizonyítási kötelezettség terheli a határozat megváltoztatása érdekében.*”

b) A másik indok pedig az, hogy indítványozók álláspontja szerint az Nsztv. 34. § (2) bekezdésére tekintettel, mivel kötelezően elrendelendő helyi népszavazás volt, és a Fővárosi Közgyűlés előterjesztése nem erre vonatkozott, hanem „el nem rendelésről” hozott határozatot, az Nsztv. 58. § (1) bekezdésében foglalt döntés csak „a népszavazást elrendelő döntés vagy pedig a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító határozat” lehetett volna, azonban ilyen döntést a Közgyűlés nem hozott.

A népszavazás elrendelésében való döntés és a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító határozat hiányában pedig **nem volt helye az Nsztv. 58.§ (1) bekezdése**

szerinti bírósági eljárásnak. Az ilyen határozatot a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 134.§ és 139.§ (1) bekezdése alapján a Budapest Főváros Kormányhivatala eredménytelen törvényességi felhívását követően a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság vizsgálhatta volna felül.

A Fővárosi Közgyűlés 235/2017. (IV.5.) Főv. Kgy sz. határozata és Kúria Kpkf. **(közigazgatási peren kívüli felülvizsgálat)** IV. 37.347/2017/3. sorszámú végzése így **ellentétes a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (Nsztv.) 34. § (2) bekezdésével**, mivel a Kúria a Kvk. V. 37.244/2017/3. sorszámú végzésével helybenhagyta a Nemzeti Választási Bizottság azon döntését, amely megállapította, hogy a kérdés fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött érvényes aláírások száma: legalább 139196 fő (Ebből következően a népszavazás elrendeléséhez szükséges aláírások összegyűltek.)

5) Az Nsztv. 61.§ (3) bekezdésében foglalt – 58.§ (1) bekezdésében foglalt – törvényszék helyett a Kúria hatáskörébe való utalás sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt érdemi jogorvoslathoz való jogot.

Igy sem Közgyűlés határozatával szemben, sem a bírósági felülvizsgálat esetében nem érvényesül a kétfokú eljárás.

A közigazgatás területén hagyományosan érvényesülő jogorvoslati rendszer - I-II. fokú közigazgatási eljárás és egy fokú bírósági eljárás (Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság), valamint Kúria felülvizsgálati eljárás – a választási eljárásban is érvényesül az által, hogy a kifogást elbíráló választási bizottság határozata ellen a felettes választási bizottsághoz lehet fordulni, és az általa hozott II. fokú választási határozatot a bíróság (Törvényszék, Kúria) felülvizsgálhatja – indítványozók álláspontja szerint a területi szintű helyi népszavazás során nem érvényesül.

A törvényhozó indokolatlanul a megyei-fővárosi szintű helyi népszavazás kérdésében hozott képviselő-testületi döntés ellen a hatáskört a legfőbb bírói szervhez, (Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdés] a Kúriához telepítette. A Bszi. 23-24.§-a a Kúria számára első fokú hatáskört nem állapít meg, a 24. § b) pontjában foglalt „elbírálja a felülvizsgálati kérelmet” pedig alapvetően feltételezi egy mási bírói szerv döntését, amelyet a Kúria „felülvizsgálhat”.

E tekintetben indítványozók értelemszerűen hivatkoznak az **1/2017. (I.17.)AB határozatban** kifejtettekre [Lásd a [30]-[36] hasábkokat].

A fenti jogszabályok [Nsztv. 58. (3) bekezdés és 61. § (3) bekezdése] megsemmisítését, továbbá a Fővárosi Közgyűlés 235/2017.(IV.5.)Főv. Kgy. határozatának és a Kúria Kpkf. IV. 37.347/2017/3. sorszámú végzésének megsemmisítését indítványozók az Alaptörvény I. cikkben foglalt alapvető jogok állam általi védelme megsértésére, a II. cikkben foglalt emberi méltóság megsértésére, a XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt helyi népszavazáson való részvételhez való jog megsértésére, a XXIV. cikk (1) bekezdésben foglalt nem részrehajló, tisztességes eljáráshoz és indokoláshoz való jog megsértésére; a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes és igazságságos eljáráshoz való jog megsértésére, a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt érdemi jogorvoslathoz való jog megsértésére alapítják.

6) Az indítványozókat megillető helyi népszavazáson való részvételi jog és a kellő számú, érvényes választópolgári aláírás ellenére a helyi népszavazás elrendelésének mellőzése közötti ellentét nemcsak jogi jellegű, hanem materiális sérelmet is okoz az indítványozók

számára, mivel az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése alapján indítványozó választópolgárokat a helyi népszavazásból kizárta.

Az indítványozók választópolgári jogállását igazoló, a Fővárosi Választási Iroda által kiállított 2017. szeptember 27-én kelt közokiratok eredeti példányát az indítványozók csatolják (I/1. és I/2. alatt).

E tekintetben a Kúria Kpkf. IV.37.347/2017/3. sz. végzésében foglalt [29] hasámban rögzített döntés elvi tartalma nyilvánvaló hogy – azon kívül is, hogy az Alaptörvénybe ütközik - alkotmányosan nem fogadható el, mivel nem állja meg a helyét az, miszerint „*a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító képviső-testületi határozat bírósági kontrollja a garancia arra, hogy képviselő-testület a népszavazás okafogyottá válását helyesen mérlegelte-e.*”

A Kúria az Nsztv. 58.§ (3) bekezdésére hivatkozással úgy vélte {*Lásd az indokolás [21]-[23] hasábját*}, hogy „*a törvény kiemel egy szempontot a nem mérlegelhető tárgyak közül, nevezetesen a körülmények lényeges megváltozását, azaz a második fázisban ez vizsgálható. Az Nsztv. 58.§ (3) bekezdése [az (1) bekezdésre utalással] az aláírásgyűjtő iv hitelesítése és a helyi népszavazás elrendelése közötti időszakot teszi meg olyan időszakként, amely alatt a körülmények lényeges változás állt be. A Kúria szerint mivel a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító képviselőtestületi határozat ellen is lehetővé teszi a bírósági felülvizsgálatot, így a képviselő-testület a körülmények lényeges változását figyelembe veheti a népszavazás elrendeléséhez kapcsolódó döntése meghozatala során, de csak ezt. Ez az a szűk terület, amelye ta törvény meghatározott.[Az Nsztv. 58.§ (3) bekezdése „**helyi népszavazás elrendelése**” szövegrész mellett ugyan szövegszerűen nem említi az **elrendelés elutasítását, viszont az 58.§ (1) bekezdésben meghatározott eljárásban ez szerepel.**] Ezt az értelmezést támasztja alá az a rendszertani értelmezés is, hogy az Nsztv. a bírósági hatáskör terjedelmét a megelőző eljárás döntési kompetenciájához köti. Így ahogy az Nsztv. 58.§ (3) bekezdés utolsó mondata alapján a bíróság nem vizsgálhatja a hitelesítéssel összefüggő alkotmányossági aggályt s nyilván ezzel összefüggésben a képviselő-testület sem mérlegelhet, úgy az 58.§ (3) bekezdés alapján vizsgálhatja a körülményekben történő lényeges változást, amelyet – ezen értelmezés szerint – a képviselő-testület is figyelembe vehet. A kötelezően elrendelendő helyi népszavazási kezdeményezés elrendelését elutasító képviselő-testületi döntés bírósági felülvizsgálata során az esetlegesen helytelen képviselő-testületi mérlegelés korrigálható, azaz van eljárási garancia a választópolgári akarat – a kötelező jelleg – érvényesülésére.*

A Kúria a 235/2017. Főv. Kgy. határozatának helyben hagyására vonatkozó döntését {*Lásd az indokolás [24]-[26] hasábjaiiban foglalt indokolást*} az alábbiakra tekintettel hozta meg:

„[24] Az Nsztv. 34. § (2) bekezdésének kijátszása körében – a népszavazás mérlegelés nélküli elrendelése mellett – felhozható az az érv is, hogy ha az okafogyottság az önkormányzat döntésén múlik, úgy a kötelezően elrendelendő népszavazás elutasíthatósága esetén, az elutasítást követően az önkormányzat újból visszaállíthatja a népszavazás kezdeményezése előtti körülményeket, így annullálva az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezését. Ugyanakkor megállapítható, hogy egy esetleges ilyen típusú önkormányzati magatartás ellen nem véd az, ha csak a bíróság mérlegelheti a körülmények lényeges változását, hiszen az adott önkormányzat a bírói döntést követően is visszaállíthatja a korábbi körülményeket. Tehát nem tekinthető többletgaranciának az Nsztv. helyi és területi népszavazásra vonatkozó rendelkezésinek akkénti értelmezése, hogy az érintett önkormányzat a kötelezően elrendelendő népszavazást csak elrendelheti, azt a körülmények lényeges megváltozására hivatkozva nem vizsgálhatja. Megjegyzést érdemel, hogy az Nsztv. 60. § (2)

bekezdése szerint a helyi népszavazás kötőereje egy év, így nem tűnik ésszerűnek a közvetlen hatalomgyakorlás ilyenén korlátozása a képviseleti hatalomgyakorlás által.

[25] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. A Kúria megítélése szerint a józan észnek megfelelő jogszabály-értelmezés követelményének ellentmond, ha a körülményekben történt lényeges változás – a népszavazás megtartásának nyilvánvalóan okafogyottá válása – ellenére a képviselő-testületnek el kellene rendelni a helyi népszavazást, s azt csak egy esetleges bírói felülvizsgálat korrigálhatja. Így a józan észnek ellentmond az a jogszabály-értelmezés, amely szerint hiába vonta vissza az olimpiai pályázatát a főváros, a népszavazást arról, hogy a főváros vonja vissza az olimpiai pályázatát mégis el kell rendelni. Tehát a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Nsztv. 34. § (2) bekezdését és az SZMSZ 62/A. §-át az Nsztv. 58. § (1) és (3) bekezdésével együtt értelmezve – figyelembe véve az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakat is – megállapítható, hogy a 235/2017. (IV. 5.) Föv. Kgy. határozat nem törvénysértő, nem sérti az Nsztv. rendelkezéseit, s nem sérti a Ve. 2. § a) és e) pontjaiba foglalt alapelveket.

[26] A felülvizsgálati kérelem arra is hivatkozott, hogy „235/2017. (IV. 5.) Föv. Kgy. határozat jogellenes módon nem rendelkezik indokolással”. A felülvizsgálati kérelem annyiban megalapozott, hogy a határozat formálisan nem bomlik rendelkező részre és indokolásra, ugyanakkor a döntésen kívül a határozat – garanciális szempontból is – kötelező tartalmi elemei (pontos jogorvoslati tájékoztató, az illetékel kapcsolatos rendelkezés, a döntés alapjául szolgáló jogszabályok pontos megjelölése) megtalálhatók benne. Bár határozat-szerkesztési szempontból helytelen részben, de a határozat arra az indokra azért utal, hogy „a népszavazással elérni kívánt cél már teljes mértékben megvalósult”. Mindezeket figyelembe véve a Kúria úgy ítélte meg, hogy az ügy érdemére nem hat ki a formai követelményeknek teljes egészében való meg nem felelés.”

{Indítványozók utalnak arra, hogy a Kpkf. IV. 37.347/2017/3. sorszámú végzés a „Határozatok egyedi ügyekben” rész alatt a „Népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatos legutóbbi ügyek” cím alatt lelhető fel.[Lásd a <http://www.lb.hu/hu/nepszavagy/kpkfiv3734720173-szamu-hatarozat> elérhetőségén]}

7) Az Nsztv. 58. §(3) bekezdése egyrészt nem tartalmaz olyan lehetőséget, miszerint „a népszavazással elérni kívánt cél már teljes mértékben megvalósult” következmény esetében a törvény lehetővé tenné az Nsztv. 34. § (2) bekezdésének mellőzését, másrészt a népszavazással elérni kívánt cél megvalósulása – helyi népszavazás hiányában – nem állapítható meg.

Egyik megjegyzés ezzel kapcsolatban az, hogy a Közgyűlés 235/2017. sz. határozata a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás **elrendelését nem utasította el**. A másik megjegyzés, hogy törvényi rendelkezés mivel nincs „a népszavazás okafogyottá válását” lehetővé tevő, megállapítható szabályokra, ilyen jogcímen semmilyen mérlegelésre, vagy döntésre nem kerülhet sor.

A helyi népszavazás kezdeményezője által megfogalmazott a Fővárosi Választási Bizottság által a 3/2016. (XII.7.) határozatával elfogadott kérdés az volt, miszerint: „Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros Önkormányzata vonja vissza a 2024. évi nyári olimpiai és paralimpiai

játékok megrendezésére irányuló pályázatát?” A határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Kúria Knk. IV.38.204/2016/2. sz. végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

Mint tudjuk ez a pályázat jelentette azt, hogy a rendezés jogára Budapest pályázhasson és ezzel a Nemzetközi Olimpiai Bizottságnál döntési alternatívát jelentsen arra, hogy a 2024 évi olimpiai játékokat megrendezze.

Az aláírások összegyűjtése és az aláírások ellenőrzése alatt a Kormány 1093/2017. (II. 22.) Korm határozatra tekintettel a Fővárosi Közgyűlés 2017. március 1-jén a 212/2017 (III.1. Főv. Kgy. határozatával, úgy döntött, hogy a 2024. évi nyári olimpiai és paralimpiai játékok megrendezésének jogára való pályáztatásról szóló **774/2015. (VI.23.) Főv. Kgy. határozatát hatályon kívül helyezi és a Magyar Olimpiai Bizottsággal közösen visszavonja pályázatát.** Ezt követően a Fővárosi Választási Bizottság – pár nappal később (!) – a 6/2017. (III. 7.) sz. FVB határozatával megállapította, hogy a Fővárosi Választási Bizottság 3/2016. (XII.7.) FVB számú határozatával hitelesített kérdés fővárosi szintű helyi népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött, a Fővárosi Választási Bizottság által **ellenőrzött érvényes aláírások száma 151239 volt.**

Indítványozók álláspontja szerint a népszavazási kérdés azáltal nem vált okafogyottá, hogy azt a Fővárosi Közgyűlés a pályázatát visszavonta. A kérdés ugyanis arra vonatkozott, hogy fővárosi választópolgár „Egyetért-e azzal”, hogy „vonja vissza a pályázatát”. A népszavazási kérdés tehát a pályázat visszavonására való egyetértésre vonatkozott. Érvényes népszavazás elrendelése hiányában az ellenőrzött 151.239 fő aláírása ismeretében sem lehet arra következtetést vonni, hogy érvényes és eredményes döntés mi lett volna. [Megjegyzendő: a 2016. október 2-ai országos népszavazáson 1.344.596 fő volt a választásra jogosult fővárosi választási polgárok száma és 467.066 fő vett részt.] A Kormány 1093/2017. sz. határozat 1. pontjában foglalt elemzésből is kiviláglik, hogy az olimpiának a pályázat benyújtása során túlnyomórészt fennállt a támogatottsága, és az „elmúlt hónapokban felbomlott egység” formálta át esélytelenné az olimpia megrendezését.

Indítványozók álláspontja szerint a helyi népszavazás nemcsak alkotmányos kötelezettséget jelent az ezzel érintettek számára, hanem alapvető jogot – a népszavazáson való részvételt, és döntési akarat kinyilvánítását – a nép számára, a kivételes közvetlen hatalomgyakorlás során. Erre tekintettel, a népszavazási kérdésben való szavazás nemcsak a kérdésben foglalt kikényszerítésének a célját szolgálja, hanem alapvetően arra vonatkozik, hogy népet kérdezik meg a kérdéstről, hogy mi legyen a döntés.

Erre tekintettel tehát hiába vonta vissza, a Fővárosi Közgyűlés, mint a képviseleti demokrácia fóruma a pályázatot, ha a kiírandó helyi népszavazás ettől eltérő, többségi akaratot fogalmazott volna meg pl. az olimpia mellett (azaz a szavazás lebonyolítása esetén a nem Egyetért nyilatkozatok száma magasabb lett volna).

Ha pedig ez költségvetési kérdés – márpedig az – akkor a választópolgárom emberi méltóságának védelme érdekében – megfontolandó az egész népszavazási rendszer átalakítása. Indítványozók álláspontja szerint azért sérült az indítványozó választópolgároknak az Alaptörvény II. cikkében védett emberi méltósága, mert nem vehették részt (alapvetően anyagi feltételek hiányában) azon a népszavazáson, ahol, mint fővárosi választópolgárok kifejezhették volna a véleményüket a feltett kérdéssel kapcsolatban. Az „*alapvető joggal való visszaélés*” így közvetett formában tetten érhető, hogy miért volt a Fővárosi Közgyűlésnek az „el nem rendelést” megszavazó döntése: mert ehhez nem kellett hozzárendelni a helyi népszavazás pénzügyi fedezetét és költségvetését.

Ha a Kúria az Nsztv. 58.§ (1) bekezdésében, illetve 61. § (3) bekezdésében foglalt hatáskör tekintetében említette a „*bíróági kontroll garanciáját*”, akkor ezt a garanciát a demokratikus jogállam követelményeinek megfelelő elvek figyelembe vételével, a néphatalom közvetlen gyakorlásának érdekében, a választópolgárok helyi népszavazásához való joga garantálásával kellett volna – az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének megfelelően – biztosítani.

A bírósági út igénybevételenek a garanciája azt kell hogy jelentse, hogy a Közgyűlés ha a kötelezően elrendelendő helyi népszavazást nem rendeli el, akkor ezt a mulasztást a bírósági eljárás feltétlenül korigálja.

Indítványozók álláspontja szerint a Fővárosi Közgyűlés 235/2017 (IV.5.) Főv. Kgy. határozatának és a Kúria végzésének Alkotmánybíróság által történő felülvizsgálatára **a Ve. 233. §-a nem irányadó mert nem választási szerv határozatának felülvizsgálatáról szóló bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz indítványról van szó.** A Ve. 3. § 14. pontja értelmében **választási szerv alatt: a választási bizottság és a választási iroda értendő.**

Budapest, 2017. szeptember 29.

Tisztelettel:

képviselőtében a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda nevében:

dr. Galambos Károly ügyvéd

DR. GALAMBOS KÁROLY ÜGYVÉDI IRODA
1054 Budapest, Alkotmány utca 4.
Dr. Galambos Károly
Irodavezető ügyvéd
közlekedési szakjogász
Adószám: 18150409-2-41